

Investering i boliger kan stoppe hjemløshed

Antallet af hjemløse i Danmark er steget knap 30 procent de sidste ti år. Ny rapport viser, hvordan udviklingen kan vendes: Ved investeringer i boliger og social støtte kan vi afskaffe langtidshjemløshed i 2030.

Flere og flere mennesker i Danmark lever i hjemløshed, men udviklingen kan vendes, så landets mest udsatte mennesker får fodfæste i egen bolig og tilværelse. Det kan betale sig menneskeligt, men også økonomisk: Ifølge Kraka er der samlet set en økonomisk gevinst at hente på 2 mia. kroner. Alene at stoppe hjemløshed blandt unge vil give en økonomisk gevinst på 0,7 mia.kr.

En ny rapport, udarbejdet af Kraka i samarbejde med Hjem til Alle alliancen viser, at vi kan stoppe langtidshjemløshed i 2030 ved at investere i flere boliger med social støtte til hjemløse. Konkret er der behov for 1.300 nye boligtilbud om året frem mod 2030 for at indfri målet, hvilket både kræver nybyggede boliger samt øget og bedre brug af den kommunale anvisning.

Vibe Klarup, direktør i Hjem til Alle alliancen, siger om rapportens konklusioner:

”Trods gode intentioner er det ikke lykkedes os at stoppe den stigende hjemløshed fordi vi i årevis har betragtet hjemløshed som udelukkende et socialt problem. Det er for ensidigt, fordi en væsentlig udfordring er at finde og sikre de nødvendige og relevante boliger og boligtilbud. Krakas rapport viser en vej, og den vej bør omsættes til politisk handling med en hjemløshedsreform, der går på tværs af social- og boligpolitikken. Det kan betale sig ikke bare menneskeligt, men også økonomisk at tænke boligerne tydeligere ind i ligningen.”

Rapportens anbefalinger beror på investeringer i boligmassen for 1 mia. kr. Det samlede investeringsbehov inklusiv den nødvendige social støtte udgør i alt 2,5 mia. kr. Ifølge beregningerne vil faldet i hjemløshed frem mod 2030 samtidig medføre besparelser, bl.a. på grund af færre herbergsophold. Samlet set estimerer Kraka, at implementeringen af rapportens anbefalinger vil resultere i en besparelse på op imod 2 mia. kr. for stat, regioner og kommuner.

”Kassetænkning er en praktisk barriere for at kunne lykkedes med at stoppe hjemløshed. Mange myndigheder skal samarbejde, og det nødvendige støttepersonale skal uddannes. Derfor opstiller vi i rapporten et konkret roadmap, der angiver hvordan potentialet kan realiseres,” siger direktør i Kraka, Peter Mogensen.

Gode erfaringer fra Norge og Finland

Rapportens konklusioner bygger på den såkaldte Housing First-tilgang, som er en dokumenteret metode til at tænke social støtte og bolig sammen. I praksis betyder Housing First, at hjemløse tilbydes en stabil bolig samtidig med social støtte. Det vil sige, at de 1.300 boligtilbud årligt skal matches med 1.300 sociale støtteforløb, så borgeren får hjælp i overgangen fra hjemløshed til fast bolig.

I Norge og Finland har man implementeret nationale strategier for at stoppe hjemløshed, som bygger på Housing First, hvor bolig og støtte tænkes sammen. Det har medført en reduktion af hjemløsheden på 40 procent de sidste ti år.

I Danmark har man også arbejdet med Housing First som overordnet princip de sidste ti år. Men metoden er ikke blevet implementeret på tværs af stat og kommuner – kun 5 pct. af alle borgere i hjemløshed har modtaget Housing First-støtte.

”Vi skal gå fra 5 til 100, så *alle* hjemløse tilbydes den rette hjælp. Nu har vi en vej frem, der udover at udvide boligmassen bør omfatte en trinvis omlægning af herbergssektoren i takt med flere boliger. Sektorens unikke kompetencer og ressourcer bør understøtte Housing First. Dette bør sikres i en hjemløshedsreform,” siger Vibe Klarup.

Ny national strategi efterlyses

I den ny rapport anbefaler Kraka ligeledes, at Housing First og etableringen af nye boliger sikres i en national strategi for hjemløshed, som vi kender det fra Finland.

”Det er vigtigt, at der sættes ind nationalt, fordi samarbejdet mellem stat, regioner og kommuner er nøglen til at lykkes med indsatserne. I dag findes en række uhensigtsmæssige incitamentstrukturer, som kan spænde ben for effektive indsatser. Fx giver staten i dag refusion til kommunerne for herbergsophold, mens udgifterne til social støtte i egen bolig er en ren kommunal udgift,” siger direktør i Kraka, Peter Mogensen.

I Hjem til Alle alliancen bakker direktør Vibe Klarup op:

”Danmark har brug en hjemløsereform, som sikrer fælles forudsætninger for en handlekraftig indsats. Og det er der brug for – i et velfærdssamfund som Danmark, bør ingen mennesker leve i hjemløshed.”

Om rapporten: 'Sådan stopper vi hjemløshed - Det næste store skridt' er udarbejdet af Kraka for Hjem til Alle alliancen og er finansieret af Bikubenfonden og Dreyers Fond.

I rapportens følgegruppe deltager repræsentanter fra VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, SAND - De hjemløses landsorganisation, Rådet for Socialt Udsatte, Sammenslutningen af Boformer for Hjemløse, Kommunernes Landsforening, Socialstyrelsen, BL - Danmarks Almene Boliger, Bikubenfonden, Dreyers Fond, Transport- og Boligministeriet og Social- og Indenrigsministeriet.

FAKTA: Sådan stopper vi hjemløshed i Danmark

I rapporten giver Kraka en række konkrete anbefalinger til, hvordan hjemløshed kan stoppes. Selvom der fortsat vil være berørte personer i kortere hjemløseforløb, så kan vi med anbefalingerne i vidt omfang fjerne langtidshjemløshed*, dvs. mennesker som er hjemløse i mere end et år, i 2030. Det kræver:

- **National strategi:** Implementering af centralt styret national strategi baseret på Housing First. Strategien skal inkludere skabelse af nye boliger, og implementeres på tværs af ministerier og samarbejdspartnere.
- **Meningsfulde incitamentstrukturer:** De økonomiske incitamenter for de enkelte myndigheder bør indrettes, så de understøtter strategien. Dette er ikke tilfældet i dag fx ifm. reglerne om refusioner og forhold omkring bopæls- og opholdskommuner.
- **Nye boliger:** Sikring af 1.300 nye boligtilbud om året frem mod 2030 ved at etablere 5.600 nye billige almene boliger og øgning af den kommunale anvisning frem mod 2030.
- **Uddannelse:** Investering i uddannelse af medarbejdere inden for Housing First.
- **Reduktion af herbergspladser:** Antallet af herbergspladser reduceres i takt med, at personer i hjemløshed tilbydes boliger. I alt halveres antallet fra knap 2.200 pladser i 2020 til 1.100 pladser i 2030. Denne reduktion er den primære grund til, at forslaget samlet set giver en betydelig gevinst for stat, regioner og kommuner.
- **Evaluering:** Systematisk evaluering så strategien kan justeres løbende.

*Langtidshjemløshed er i rapporten defineret som hjemløseforløb på over 12 måneder. I dag er 25 pct. af alle personer i hjemløshed, hjemløse i mindst 12 måneder. Hvis langtidshjemløshed stoppes, vil det svare til at halvere

omfanget af fuldtidshjæmledshed (defineret som hvor mange hjemledse der findes i Danmark om året, hvis man lægger flere kortere forløb i hjemledshed sammen).

FAKTA

Stigende hjemledshed i Danmark

Siden 2009 er antallet af hjemledse steget med 30 pct., så der ved den seneste hjemledsetælling i 2019 blev registreret 6.431 personer i hjemledshed. De unge mellem 18-29 år udgør 30 pct. af personer i hjemledsesituationer og antallet er steget med 72% i perioden 2009 til 2019.

Kontakt

Hjem til Alle: kommunikationschef Marianne With Bindslev, marianne@hjemtilalle.dk, tlf. 2067 3038

Kraka: Kommunikations- og administrationsansvarlig Tina Birkkjær Nikolajsen, tbn@kraka.dk, tlf. 2728 2733